

Comportarea - tribuniștilor - amintea stilul dela „Junimea” ieșeană – La Sibiu, capitala Transilvaniei, se organiza „centrul vieții naționale românești”

Lucian Valea prezintă și relațiile din colectivul primei generații de tribuniști; continuăm reproducerea: «Coșbuc luă repede exemplul lui Slavici. Deși nu era obligat, venea și el la redacție cu noaptea în cap. Se așeza la masa lui și „aduna de prin reviste și de prin ziare străine varietăți interesante pe care publicul le cetea cu multă plăcere”. Din ziarele locale nemțești, transcria Mercurialul. Cei doi tăceau cufundați fiecare în munca lui. De la ora opt încolo soseau și ceilalți și liniștea, în redacție, sărea imediat în aer. Când ceasurile orașului băteau ora doisprezece, cineva anunța cu voce de stentor: cafeaua. Masa fiecare tribunist o lua de la el acasă sau acolo unde îi era pofta – dar pentru cafea porneau în corpore sau se întâlneau cu toții la „Habermann” – pe Bretter „unde puneam lumea la cale”. De aici pe la ora două se întorceau la redacție, și continuau să lucreze până la cinci. O dată pe săptămână, vinerea, cinau împreună, cei căsătoriți având dreptul să-și aducă și soțiile. Atunci se căutau localuri mai elegante. Când erau numai bărbații între ei, se înfundau în hanul „Zum weissen Lamm – La mielul alb” - care, prin firidele și galeriile sale, îi transporta într-un univers rural. (...). Coșbuc se simțea bine între „oamenii aceștia ai Tribunei”, sobri, îmbrăcați elegant, unii purtând bărbi, ceea ce le imprima o distincție severă. Comportarea lor amintea stilul de la „Junimea” ieșeană. Ca și acolo funcționa un impecabil mecanism al poreclelor, dirijat de maestrul poreclier, Manole Diamandi, „comerciant și president al camerei de comerț și industrie Brașov”. Coșbuc va fi avut cu siguranță și el o poreclă, chiar dacă n-o fi fost scornită de gustul brașovean. Spre regretul nostru, nici unul dintre prietenii tribuniști n-o pomenește. (...) În fiecare zi, treaba era reluată în redacție după același ritual. (...) Tăceau toată

dimineța alături. Uneori treceau zile întregi și nu scoteau amândoi o vorbă, nici după ora opt când veneau și ceilalți la redacție. “Bătrânul” gazetar se obișnuise cu el și-i părea bine să-l știe undeva prin preajmă, lucrând.

Într-o zi i-a dat să lucreze „corespondența”, ca să descopere imediat că băiatul era „bolnav” de aceeași „boală” – de care au suferit Eminescu și Caragiale” – boala chestiunilor de limbă și de tehnică literară. Atunci „nu-i mai era nici foame, nici sete, nici somn, se pierdea cu desăvârșire el însuși pe sine”. Noroc că de aceeași „boală” sufereau și Slavici și Bechnitz și Crișan și Berceanu și Dimitrie Comșa și ... Cu gramatica învățată la Năsăud însă Coșbuc a intrat în faza de modernizare a limbii sale, în mijlocul tribuniștilor. Dezbărarea de regionalism i-o prilejuiește desigur și corectarea corespondențelor, alături de Slavici, care nu-i deloc exclus să-l fi antrenat intenționat în această activitate. Tânărul ucenic a înțeles gândul bun al maestrului și i-a mărturisit – „îmi face multă plăcere, căci multe învăț făcând corecturi: o singură greșeală în ceea ce privește alegerea, întrebuintarea și așezarea vorbelor te luminează mai bine decât toate gramaticile și toate cursurile de stilistică”. Și în ce privește tehnica scrierii, Coșbuc a venit cu o experiență proprie, dar fără îndoială că abia în redacție și-o va desăvârși. În schimb, “principiile estetice ale compozițiunii” formau zestrea sa culturală de excepție, adunată de la gimnaziu, de la Societatea “Virtus Romana Rediviva” și apoi de la „facultatea filozofică” din Cluj. Dacă în materie de limbă tribuniștii îi vor fi nu numai interlocutori, ci și dascăli, în domeniile esteticii și artei poetice va discuta cu ei de la egal la egal, tocmai pe acest teren impunându-se și câștigându-și autoritatea care-l va integra cu drepturi depline, încă de la început, în „familia” lor.»

Tribunistul I. Russu-Șirianu scria în articolul „Despre Coșbuc” (apărut în 1905) următoarele (selecții): «Gheorghe Coșbuc omul este tot atât de interesant ca poetul. (...). Mi-a vorbit d-asemeni despre vara din urmă, pe care a petrecut-o la Gura-Rîului (lîngă Sibii), lăuda pe popa Manta și pe „taica” Ivan (notarul): „... Ce mai oameni de petrecere și cum cîntă popa Manta”, zicea. (...) „... Iar bătrînul Cunțan e un om de aur” ... Și ne-a vorbit de duminicile petrecute în sînul familiei Cunțan, cum după cîte un prînz bun improviza la adresa fiecărui membru al familiei și a oaspeților cîteva versuri hazlii. Ne-a și recitat dintre ele ... (Poeta Maria Cunțan le știe pe toate!) Ne recita apoi crîmpeie din baladele și idilele ce avea de gînd să scrie și-un plan întreg ne desfășura asupra celor ce are de gînd să lucreze. Îi admiram memoria, căci mii de versuri știa. Și-apoi ce temperament și fire fericită: bani nu avea, nici vreo perspectivă nu-și făcea că o s-ajungă să cîștige ceva... O zi ca alta însă era fără griji și nu se gîndea decît la Zamfira lui și la celelalte eroine și eroi din poeziile ce le-a scris mai tîrziu și care azi sînt podoabe ale literaturii românești”.» Continuăm reproducerea evocării – făcută de bistrițeanul Lucian Valea – a celor mai frumoși ani din viața lui George Coșbuc, în Sibiu, în colectivul primei generații de tribuniști: «Sibiul se lăsa descoperit. Nu opunea rezistența cu care-l întâmpinase Clujul. Amestec de burg medieval și de așezare modernă, atestat documentar la 1191 și numit în actele vremii Villa Hermanni – la transformarea satului de agricultori într-un oraș comercial și meșteșugăresc a contribuit puternica viață economică din întreg ținutul, la care se cuvine să adăugăm și relațiile cu domnia Țării Românești. Cetate întărită cu

ziduri și turnuri de apărare, după o evoluție urbanistică tipic medievală, Sibiuul sfârșește prin a deveni între 1692-1791, capitală a Transilvaniei. După integrarea provinciei în Imperiul Habsburgic (1699), aici se organizează „centrul vieții naționale românești”. Aici se instalează Comitetul național ales în 1848 pe Câmpia Libertății la Blaj. Aici, în 1861, Andrei Șaguna, (...) întemeiază ASTRA (...) După instaurarea dualismului austro-ungar, în 1867, în Sibiu își stabilește sediul Partidului Național Român din Transilvania, întemeiat la 1869 ca o reacție de apărare împotriva noului regim. Toamna era frumoasă, cu lumina de galbenul stins al mierii. Îi plăcea să rătăcească singur prin Sibiu, mai ales după discuțiile din redacție sau de la Habermann, ca să-și limpezească ideile. Citea numele străzilor care-i aduceau aminte, multe, de Bistrița (...) Se plimba uneori pe lângă zidurile întărite cu fortărețe și turnuri, care purtau și ele nume cu sonorități de bresle medievale (...) Repede își dădu seama că în Sibiu nu te poți rătăci: toate străzile orașului se îndreptau, ca niște afluenți de piatră, spre Marele Ring – Piața Centrală, un spațiu enorm de 142 de metri lungime și 93 de metri lățime, mărginit de case masive cu portaluri, frontispicii, ferestre cu ancadrame bogat ornamentate. Aici se desfășurau târgurile, judecățile, demonstrațiile armate. „Cu prilejul instalării comeșilor”, se „dădeau plebei mese mari. Boi întregi se frigeau (...) și vinul se bea din înalte boloboace. (...) Devenise cunoscut în cercurile românilor sibieni. Localnicii îl întâlneau prin locuri neobișnuite pentru un tânăr neînsurat: prin piețele orașului. (...) Îi plăcea mai ales piața mare, unde se mișca, învâluindu-se, o lume policromă și ciudată. Oameni „din Păltiniș și Șanta, din podiș, de la Săliște și Rășinari, din Șelimbăr și Ocna Sibiului” aduceau cu ei în burgul auster nu numai rodul muncii lor ca să-l vândă, ci și ceva din sufletul locurilor de unde veneau. Poetul privea lung și înfiorat după fetele ce se legănau purtând coșuri mari pe cap și-i zicea prietenului de lângă el: „Dacă îi arăți cuiva cum curge dulce râul ăsta de fete încărcate cu de-ale gurii și-l întrebi ce-i acolo el îți va răspunde piață. Tu însă trebuie să-i îndrepti greșeala și să-i spui: nu-i piață, e poezie”! Alteori, când te așteptai mai puțin, o lua spre piață, chemându-i și pe ceilalți: „Hai să vedem florile umblând”»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa on-line:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2016-anul-cosbuc-xlvi-121459.html>

În: *Tribuna*, 20 noiembrie 2016.

Arhiva Anunturi online Tribuna sporturilor Publicitate Redactia Tipotrib E-mail Telefon Facebook

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stirile de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2016 - anul COȘBUC (XLVII):

Facebook Share 0 Twitter Tweet 0 New

20.11.2016 23:19 3230 vizualizari 0 comentarii